

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság

IDEIGLENES
2006/2060(INI)

3.4.2006

JELENTÉSTERVEZET

a levegőszennyezésről szóló tematikus stratégiáról
(2006/2060(INI))

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság

Előadó: Dorette Corbey

PR_INI

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	8

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a levegőszennyezésről szóló tematikus stratégiáról (2006/2060(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a „Tematikus stratégia a levegőszennyezésről” című, a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett bizottsági közleményre (COM(2005)0446),
- tekintettel a hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési programra¹,
- tekintettel a lisszaboni stratégiára (a barcelonai Európai Tanács következtetései, 2002. március 15-16.),
- tekintettel a Bizottság „A Tiszta Levegőt Európának (CAFE – Clean Air For Europe) elnevezésű program: a levegő minőségét szolgáló tematikus stratégia felé” című közleményére (COM(2001)0245),
- tekintettel a levegőszennyezésről szóló tematikus stratégiához és a környezeti levegő minőségéről és a Tiszta Levegőt Európának elnevezésű programról szóló irányelvhez készült hatásvizsgálatra,
- tekintettel a levegőszennyezés egészségügyi vonatkozásait vizsgáló „Systematic Review of Health Aspects of Air Pollution in Europe” (A levegőszennyezés egészségügyi szempontjainak rendszeres áttekintése) című WHO-projekt² eredményeire,
- tekintettel az IEEP (Institute for European Environmental Policy – Európai Környezetpolitikai Intézet) környezetpolitikai tájékoztatójára³,
- tekintettel a 96/62/EK irányelvre⁴ és annak leányirányelveire, valamint a környezeti levegő minőségéről és a Tiszta levegőt Európának elnevezésű programról szóló új irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2005)0447),
- tekintettel a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló IPPC irányelvre⁵,
- tekintettel a környezetvédelmi miniszteri összetételben üléselő Európai Tanács 2006. március 9-én kelt következtetéseire,
- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
- tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére és a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére (A6-0000/2006),

¹ HL L 242., 2002.9.10., 1. o.

² (<http://www.euro.who.int/document/E83080.pdf>)

³ http://www.europarl.eu.int/comparl/envi/default_en.htm

⁴ HL L 296., 1996.11.21., 55. o.

⁵ HL L 257., 1996.10.10., 26. o.

- A. mivel a levegőszennyezés jelentős halálok és betegséget okozó tényező Európában, amely átlagosan fejenként több, mint 8 hónappal rövidíti meg a várható élettartamot; mivel a gyermekek, az idősek, a légzőszervi, valamint szív- és érrendszeri betegségekben szenvedők és a nagy kitettségű területeken – például városiasodott területeken (nagyvárosokban) és főútvonalak közelében – élők különösen nagy egészségügyi veszélynek vannak kitéve;
- B. mivel a finom por (PM_{2,5}) és a talajközeli ózon a legtöbb egészségügyi problémát kiváltó szennyezőanyag;
- C. mivel az európai ökológiai rendszerek 55%-át károsítja a levegőszennyezés;
- D. mivel a levegőszennyezés az összes tagállamban előforduló, határokon átnyúló probléma, a finom por és más szennyezőanyagok ugyanis több száz kilométeres távolságot is megtesznek, a probléma európai megoldást igényel;
- E. mivel a hatodik környezetvédelmi cselekvési program egyik célkitűzéseként azt jelölte meg, hogy biztosítsa „a levegő minőségének olyan szintjét, amely nem idéz elő jelentős negatív hatást és kockázatot az emberi egészségre és a környezetre”;
- F. mivel hatásvizsgálatában a Bizottság három, különböző ambíciószinteket tükröző (A, B és C) forgatókönyvet, valamint egy műszakilag megvalósítható maximális csökkentési forgatókönyvet terjesztett elő;
- G. mivel a hatásvizsgálat azt bizonyítja, hogy az európai polgárok többsége a C forgatókönyvhöz hasonló ambíciószintű európai levegőminőség-javító politikát támogatja, a Bizottság azonban ennél alacsonyabb, B+ szintűként osztályozható ambíciószintet választott;
- H. mivel a levegőszennyezési szintek csökkentésének költségei az összes forgatókönyv szerint alacsonyabbak a pénzügyi haszonnál; mivel egyik forgatókönyv sem veszélyezteti az EU általános versenyképességét, és mivel az ambiciózus forgatókönyv munkahelyeket teremthet;
- I. mivel a hatásvizsgálatban körvonalazott költség-haszon elemzés megbízható és kiegyensúlyozott, amint azt az IEEP tájékoztatója is megerősítette; mivel a stratégia végrehajtásából származó becsült haszon ugyanakkor meglehetősen alacsony, mivel az egészségügyi haszonra vonatkozó becslések óvatosak, a környezeti hasznot pedig nem is vették figyelembe; mivel költségoldalon a hajózási ágazatban végrehajtható erősen költségghatékony intézkedésekben rejlő lehetőségeket a becslés nem tartalmazza;
- J. mivel a hatásvizsgálat szerint az optimális forgatókönyv – ahol a határköltség megegyezik a határhaszonnal – a B és a C forgatókönyv között található;
- K. mivel a CAFE finom porral foglalkozó munkacsoportja megállapította, hogy a PM_{2,5}-hez már 10 µg/m³-es koncentráció alatt egészségügyi kockázatok köthetők, és hogy a felső határérték nem haladhatja meg a 20 µg/m³-t,
- L. mivel – amint arra az IEEP rámutatott – a PM_{2,5} Bizottság által javasolt 25 µg/m³-es felső értéke nem jelent a korábbiaknál szigorúbb követelményeket a tagállamok számára a

finom por tekintetében, sőt, a kivételek engedélyezésével inkább lazítja a kötelezettségeket;

- M. mivel a levegő minőségében elért javulás az egész társadalom számára előnyöket jelent, míg a költségeket az egyes ágazatok viselik; mivel emiatt módot kell találni e költségek fedezésére, ha „a szennyező fizet” elvének alkalmazása elfogadhatatlan költségeket ró egy adott ágazatra;
- N. mivel a belső piaci rendelkezések időnként akadályozzák a környezetvédelmi célkitűzések és határértékek elérését az EU-ban;
- O. mivel számos tagállam nem teljesíti a jelenleg hatályos levegőminőségi jogszabályokban meghatározott határértékeket – a legtöbb probléma Hollandiában, Belgiumban, Németországban, Észak-Olaszországban, Lengyelországban és a nagyvárosokban fordul elő; mivel a szennyezés forrásaira irányuló eddig elfogadott intézkedések nem elegendőek a határértékek elérésére;
- P. mivel olyan stratégiára van szükség, amely a szennyezés forrásaira összpontosító intézkedésekkel kísért, ambiciózus határértékekre lefordított ambiciózus célkitűzéseket tartalmaz annak érdekében, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára a levegőminőségi normák betartását, ugyanakkor haladékot ad azoknak a tagállamoknak, amelyek minden kivitelezhető intézkedést meghoztak, mégis problémákat okoz számukra a határértékek elérése;

A megfelelő ambíciószint kiválasztása a levegőszennyezés problémájának megoldására

1. üdvözli a Bizottság levegőszennyezésről szóló tematikus stratégiáját, amely hangsúlyozza azt a tényt, hogy a levegőszennyezés komoly egészségügyi és környezetvédelmi probléma;
2. ambiciózusabb csökkentési célkitűzéseket tartalmazó, az illékony szerves vegyületek (VOC), a PM_{2,5} és a nitrogén-oxidok (NO_x) tekintetében a C forgatókönyvnek megfelelő stratégia megvalósítását kéri, mivel ez nagyobb egészségügyi és foglalkoztatási előnyökkel járna, miközben fenntartja a költségek és a haszon közötti egyensúlyra törekvő megközelítést; az alábbi táblázatban vázolt csökkentési célkitűzéseket kéri:

	2020 – jelenlegi jogszabályok	2020 – TSAP ¹	2020 – az EP célkitűzései és az annak megfelelő forgatókönyv
SO ₂	68%	82%	82% (B)
NO _x	49%	60%	65% (C)

¹ A levegőszennyezésről szóló tematikus stratégia angol címének (Thematic Strategy on Air Pollution) rövidítése.

VOC	45%	51%	55% (C)
NH ₃	4%	27%	27% (A+)
PM _{2,5}	45%	59%	61% (C)
teljes költség		7,1 többlet	+/-11 többlet

- támogatja a PM₁₀ 30 µg/m³ éves határértékének 2010-ben történő bevezetését, és támogatja a PM_{2,5} koncentrációjának felső határértékének bevezetésére irányuló bizottsági javaslatot, mivel a PM₁₀-en belül a PM_{2,5} az egészségre legártalmasabb rész; felhív a PM_{2,5} 20 µg/m³-es éves határértékének 2010-ben történő bevezetésére; egyetért azzal, hogy azok a tagállamok, amelyek bizonyítani tudják, hogy minden kivitelezhető intézkedést megtettek, több időt kaphassanak a határérték elérésére;
- támogatja a PM_{2,5}-expozíció 2020-ra a 2010-es átlagos expozíciós mutatóhoz képest 20%-os csökkentésére irányuló célkitűzésre tett bizottsági javaslatot; ugyanakkor ezen arányszám csökkentésére hív fel azon tagállamok esetében, amelyek már alacsonyabb expozíciós szinteket értek el;
- felhív a szmogriadók bevezetésére a szmog magas szintje esetén, valamint arra, hogy bíztassák az embereket arra, hogy az ilyen napokon ne használjanak nyílt kandallókat és csökkentsék az autóhasználatot;

Ágazati alapú intézkedések

- felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a lehető leghamarabb tegyék meg a szennyezőanyag-kibocsátás csökkentéséhez szükséges intézkedéseket a levegőszennyezéshez hozzájáruló ágazatokban;
- felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek intézkedéseket a hajózási ágazat által okozott szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésére, a rakparti villamosenergia-ellátást és a környezetbarátabb motorok alkalmazásához vezető gazdasági ösztönzőket (például a környezetbarát hajók által fizetendő alacsonyabb kikötői illetékeket) is beleértve; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot összehangolt intézkedésekre az egyenlő versenyfeltételek biztosítása, a hajózásban használt üzemanyagokra vonatkozó normák felülvizsgálata és az IMO-n belüli intézkedések megkövetelése érdekében; meg van győződve arról, hogy jobb egyensúlyra van szükség a hajókból származó és a szárazföldi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésének költségei között;
- megjegyzzi, hogy miközben a mezőgazdaság a levegőszennyezés egyik fő forrása, e szektorra kevés kibocsátáscsökkentési kötelezettség hárul; felhívja a tagállamokat, hogy küzdjenek a szarvasmarha-tenyésztéshez, a műtrágyák és az üvegházakat fűtő berendezések használatához kapcsolódó levegőszennyezés ellen, és használják fel a mezőgazdasági támogatásokat az ammóniakibocsátás problémájának megoldására; kéri az ammóniakibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzések frissítését a KAP felülvizsgálatával összefüggésben; felhívja a Bizottságot, hogy az IPPC irányelv hatályát terjessze ki az intenzív mezőgazdasági termelésre;

9. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb tegyen javaslatot az ipari forrásokból származó szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésére irányuló lehetséges intézkedésekre, beleértve az IPPC irányelv felülvizsgálatát is, amelynek eredményesebben kellene jutalmaznia az innovációt, és ki kellene terjednie a kisméretű, 50 MWh alatti égetőművekre is;
10. kéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb tegyen javaslatot a háztartási forrásokból származó szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésére irányuló lehetséges intézkedésekre, a fűtőberendezésekre vonatkozó normákat is beleértve; felkéri a tagállamokat, hogy vezessenek be a háztartási forrásokból – például a kandallókból – származó kibocsátás csökkentését szolgáló intézkedéseket és programokat;
11. sürgeti a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb tegyen javaslatot a nehézgépjárművekre vonatkozó Euro VI normákra, és jelezze azt is, hogy várhatóan mik lesznek az Euro VII normák annak érdekében, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára a levegőminőségi célkitűzések elérését; felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul alakítson ki ambiciózus Euro 6 normákat a személygépjárművek számára; felkéri a tagállamokat, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket a régebbi, szennyező gépjárművek forgalomból való fokozatos kivonására vagy – adott esetben – biztosítsanak ösztönzőket azok felújítására;
12. felkéri a tagállamokat, hogy tekintsék át a helyi közlekedési rendszereket, és keressenek innovatív megoldásokat a gépkocsik belvárosokban való használatának minimalizálására; meggyőződése, hogy a környezetvédelmi zónák kialakítása, amely gátolja a környezetszennyezőbb gépjárművek belvárosokba való bejutását, erős ösztönzöt jelent a járműflották modernizálására; hangsúlyozza, hogy a helyi önkormányzatok erős innovációs ösztönzöt biztosíthatnak azáltal, hogy környezetbarát (EEV, Euro 6 vagy VI) járműveket szereznek be az állami vagy vegyes (állami és magán) tulajdonban lévő járműflották számára;
13. felhívja a Bizottságot, hogy javasoljon olyan intézkedéseket, amelyek az EK-Szerződés 95. cikkének (3) bekezdésével összhangban biztosítják a környezet magas szintű védelmét; felhívja a Bizottságot, hogy adjon mentességet a belső piaci rendelkezések alól azon tagállamok számára, amelyek a jelenlegi EU-normákat meghaladó intézkedéseket kívánnak bevezetni; meggyőződése, hogy a szigorúbb normákat megvalósító tagállamok fontos ösztönzöt biztosítanak az innováció érdekében;

A jogalkotás tökéletesítése

14. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy dolgozzanak ki intézményközi megállapodást a Parlamenttel, amelynek keretében e három intézmény kifejezi elkötelezettségét a fenti 8–13. bekezdésben foglalt csökkentési célkitűzések és valamennyi közösségi szintű intézkedés mellett; meggyőződése, hogy egy ilyen megállapodás hozzájárulna az elszámoltathatóság javításához és így „a jogalkotás tökéletesítéséhez”;
15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

INDOKOLÁS

A tiszta levegő létfontosságú az emberi egészség számára. A levegőszennyezés által okozott egészségügyi kár jelentős. Európában a levegőszennyezés következtében 3,6 millió életév veszik el, más szóval, 360 000 ember hal meg 10 évvel idő előtt. A halálozás mellett a szennyezett levegő a betegségek vagy a csökkent tudóműködés révén rengeteg szenvedést is okoz. Az egészségügyi problémák nem mindenkit érintenek egyformán; leginkább a gyermekeket, az időseket, a már valamilyen tüdő-rendellenességben szenvedőket és a városiasodott területeken, illetve a főútvonalak mellett élőket érintik hátrányosan. A levegőszennyezés a természeti környezetet is károsítja. Becslések szerint a levegőszennyezés az európai ökológiai rendszerek 55%-át érinti. Ennek az erdők savasodása, az eutrofizáció és a biodiverzitás csökkenése a következménye. A problémákat elsősorban a nitrogén-oxidok, a kén-dioxid, az ammónia, valamint az ózon okozza. A levegőszennyezés az épületeket is károsítja.

A levegőszennyezés határokon átnyúló probléma. A szennyezőanyagok több száz vagy akár több ezer kilométerre is eljuthatnak. Az Egyesült Királyság például jelentős mértékben bocsát ki szennyezőanyagot, ugyanakkor ez az országot magát kevésbé érinti. Az uralkodó nyugati széljárás azonban azt jelenti, hogy ez a kibocsátás viszont nagy mértékben érinti a többi tagállamot. Hollandia nagy mennyiségben importál szennyezett levegőt Belgiumból, Németországból és az Egyesült Királyságból, de háromszor annyit exportál. A skandináv országok viszonylag nagy mennyiségű szennyezett levegőt importálnak.

A jelenlegi politika

Részben az uniós jogalkotásnak köszönhetően a levegő minősége jelentős mértékben javult az elmúlt 30 évben. Levegőminőségi normákat határoztak meg, ami számos szennyezőanyag tekintetében a kibocsátás meredek csökkenését eredményezte. A szennyezőanyag-kibocsátás problémáját annak forrásánál, például a nagy tüzelőberendezéseknél, gépkocsiknál és a nehéz tehergépjárműveknél megoldó irányelvek vannak érvényben. A levegőminőségi normáknak való megfelelés azonban nem egyértelmű siker, és még mindig jelentős problémák állnak fenn, különösen a nagyvárosi városhalmazok körül. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség tanulmánya szerint az európai városlakók 50%-a a napi egészségügyi határértékeket évente több, mint 35 alkalommal túllépő koncentrációnak vannak kitéve (Helyzetkép és kitekintés 2005., 268. oldal). További rossz hír, hogy sajnos, még a jelenlegi szabályozás sem megy elég messzire ahhoz, hogy megoldja a problémát és elérje a hatodik környezetvédelmi cselekvési program azon célkitűzését, hogy biztosítsa „a levegő minőségének olyan szintjét, amely nem idéz elő jelentős negatív hatást és kockázatot az emberi egészségre és a környezetre”. Ezért meggyőző stratégiára van szükség: olyan stratégiára, amely az egészséget helyezi az első helyre, és megválaszolja a jelenlegi politika hiányosságainak problémáját és a jogszabályok betartásával kapcsolatban felmerülő problémákat

A tematikus stratégia

A tematikus stratégia átfogó hatásvizsgálaton alapul. A stratégia kiindulópontja három (A, B és C) forgatókönyv és a technikailag kivitelezhető maximális csökkentés volt. A hatásvizsgálattal kapcsolatos észrevételek:

*Az összes forgatókönyv – a technikailag kivitelezhető maximális csökkentést is beleértve – költséghatékony, azaz az egészségügyi értelemben vett nyereség meghaladja a költségeket.

*A foglalkoztatásra és a versenyképességre gyakorolt hatásuk tekintetében az összes forgatókönyv többé-kevésbé semleges. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a C forgatókönyv megvalósulása esetén a mezőgazdaság kivételével az összes ágazatban nőne a foglalkoztatás. A munkahelyek számának a mezőgazdaságban bekövetkező jelentős mértékű csökkenését (73 000) nagyrészt ellensúlyozná a többi szektorban várható növekedés.

*Egyes vélemények szerint a különböző forgatókönyvek megvalósításának költségeit alulbecsülték. Különösen az autóipar hangsúlyozza, hogy a végrehajtás ténylegesen magasabb költségekkel járna. Másrészt a szárazföldön okozott kibocsátás csökkentésének költségei kisebbek lehetnek, ha a hajózási ágazat is csökkenti szennyezőanyag-kibocsátását (ez nem szerepel a költségszámításban). Ráadásul a költségek tovább csökkenhetnek, mivel a Kiotó utáni – a későbbiekben meghatározandó – kötelezettségek teljesítése érdekében végrehajtandó intézkedéseket még természetesen nem vették figyelembe.

*Az előnyökre vonatkozó becslések visszafogottak, mivel csak az egészségügyet veszik figyelembe a számításokban, ráadásul az emberi élethez rendelt érték sokkal alacsonyabb, mint az Egyesült Államokban használt számításokban. A környezeti előnyöket és a mezőgazdasági termények károsodásának csökkenése (becslés szerint évente 0,3 millió euró) és az épületekben okozott kár csökkenése vonatkozásában számított hasznot a számításokban nem vették figyelembe. A költségek és a haszon közötti arány ezért a valóságban jóval kedvezőbb.

*A határköltség és a határhaszon természetesen fontos. A hatásvizsgálat számításai szerinti optimális forgatókönyv – az alacsonyra becsült egészségügyi előnyök alapján – valahol a B és a C közé esik.

*Az IEEP elvégezte a hatásvizsgálat értékelését, és a számokat, illetve a becsléseket megbízhatónak találta.

Megfontolások

A Bizottság által választott ambíciószint az A és a B forgatókönyv közé esik. Ezen A+ forgatókönyv teljes költsége 7,1 milliárd euróra rúg. A haszon 42 milliárd euróra tehető. A választott forgatókönyv nem vonná magával a foglalkoztatás csökkenését, és nem befolyásolná negatívan Európa versenyhelyzetét a világban.

A hatásvizsgálatról folytatott konzultációkat követően és egészségügyi szakértők javaslatainak meghallgatása után az előadó úgy véli, hogy a kiválasztott ambíciószintnek magasabbnak kellene lennie. A levegőszennyezésről szóló tematikus stratégia túlságosan a költségekre összpontosít, és túl kevés figyelmet szentel az egészségügyi előnyöknek és az ambiciózusabb megközelítés által kínált lehetőségeknek. A lisszaboni stratégia fényében és tekintettel az EU azon törekvésére, hogy a világ legversenyképesebb gazdaságává váljon, a levegőminőségi normáknak legalább az Egyesült Államokban alkalmazottakkal egyenértékűnek kell lenniük. A finom por (PM_{2,5}) koncentrációja esetében az Egyesült Államokban alkalmazott határérték 15 mg, bár megjegyzendő, hogy az USA normája hároméves mérési időszak eredményein alapul, és a mérések nem mindig a valóban

problémás területekre összpontosítanak.

A hatásvizsgálat bizonyítja, hogy ambiciózusabb forgatókönyv kiválasztása esetén, és ha az EU egyértelműen az egészség mellett foglal állást, számos lehetőség nyílik új munkahelyek teremtésére. A levegő minősége a világ összes nagyvárosában jelentkező probléma. Fennáll a lehetősége annak, hogy az Európában kifejlesztett technológiát és innovációt esetlegesen a világ más részein is alkalmazzák majd.

A stratégia: ambiciózus, de figyelembe veszi a végrehajtás követelményeit is

Az előadó gyorsan szeretne jobb eredményeket látni a levegőszennyezés elleni küzdelemben. A PM_{2,5}, a VOC és a NO_x esetében ezért esett a választás a C forgatókönyvre. Az ammónia esetében az előadó az A+ forgatókönyvet részesíti előnyben, a kén-dioxidra vonatkozó forgatókönyv esetében pedig a B-t. Az előadó javaslatai évente körülbelül 11 milliárd euróba kerülnének, azaz többbe, mint a Bizottság által javasolt 7,1 milliárd euró. Az alábbi érvek szólnak a C- forgatókönyv mellett:

*Az A+ forgatókönyvnél nagyobb egészségügyi előnyök, mivel a PM_{2,5}, a VOC és az NO_x okozzák a legtöbb egészségügyi ártalmat.

*A C- forgatókönyv teljes mértékben költséghatékony, de az évi 11 milliárd eurós teljes költség lényegesen alacsonyabb, mint a C forgatókönyv esetén (14,9 milliárd euró).

*Kedvező hatással van a foglalkoztatás növekedésére és innovációs potenciált rejt. A C- forgatókönyv több, mint 40 000 új munkahelyet teremt, mivel a mezőgazdaságban megszűnő munkahelyek száma korlátozott, és sok új munkahely jön létre más ágazatokban.

Az ammónia esetében az előadó – a Bizottsághoz hasonlóan – az A+ forgatókönyv mellett döntött, a kén-dioxid esetében pedig a B forgatókönyv mellett, ennek okai a következők:

*A C forgatókönyv az ammónia esetében igen nagy költségnövekedést von maga után.

*Az agrárpolitika reformját eddig még nem vették figyelembe, és annak hatása egyelőre nem egyértelmű. Az előadó ezért a KAP reformjának kialakításakor felülvizsgálatot és az ammónia problémájának megoldásában ambiciózusabb megközelítést kér.

*Az ammónia kis mértékben járul csak hozzá a másodlagos finom por képződéséhez, és az elsődleges és másodlagos finom por problémájának C ambíciószinten, valamint az ammónia problémájának A+ forgatókönyv alapján történő megoldásának teljes költsége megközelítőleg ugyanolyan magas, mint ha a C forgatókönyvet választanánk az ammónia esetében is.

*A B forgatókönyv elfogadható a kén-dioxid esetében, mivel a C forgatókönyv viszonylag kevés további egészségügyi előnyt hozna.

Az előadó természetesen tisztában van azzal, hogy az itt előterjesztett célok ambiciózusak, és nem lesznek könnyen elérhetők. Vannak olyan tagállamok, amelyeknek már a jelenlegi célkitűzések teljesítése is nehézséget okoz. Ezért támogatja ideiglenes eltérés engedélyezését azon tagállamok számára, amelyek bizonyítani tudják, hogy minden lehetséges intézkedést meghoztak a tematikus stratégiában foglalt határértékek elérése érdekében, és ennek ellenére

képtelenek voltak teljesíteni a normákat. Ez ösztönzi majd a határértékeknek való korai és teljes mértékű megfelelést is. Az a tény, hogy a szennyezés forrásait célzó európai szintű, megfelelő intézkedések még mindig váratnak magukra, természetesen akadályt jelent a tagállamok számára, amelyeknek teljesíteniük kell ezeket a célkitűzéseket. A Bizottság felelőssége tehát, hogy késedelem nélkül benyújtsa a szennyezés forrásait célzó megfelelő intézkedéseket, a Tanács és a Parlament felelőssége pedig az, hogy késedelem nélkül elfogadja ezeket az intézkedéseket Bármilyen késedelem a polgárok egészsége és a környezet megfelelő védelméről való gondoskodás elodázását jelentené.

Az előadó azzal is tisztában van, hogy a költségek nem oszlanak meg ugyanúgy a társadalomban, mint az előnyök. Elsősorban „a szennyező fizet” elvét kell alkalmazni. A legtöbb esetben a termelők át tudják hárítani a magasabb költségeket a fogyasztókra. Bizonyos esetekben azonban ez nehezebb, mivel az EU-n kívüli versenytársak számára nem feltétlenül merülnek fel ugyanezek a költségek. Az előadó ezért felhívja a Bizottságot, hogy fontolja meg finanszírozás biztosítását azokban az esetekben, ahol a költségek nem háríthatók át a fogyasztókra, és ahol a szennyezők számára jelentkező költségek elfogadhatatlanok. Ezzel kapcsolatban az előadó rámutat arra, hogy a Strukturális Alapok és az EMOGA lehetőséget kínál támogatás biztosítására. A tagállamok felhasználhatják ezeket a társfinanszírozási intézkedéseket (például az állattenyésztési ágazatban alkalmazandó légtisztító berendezésekre). Emellett a tagállamok bizonyos feltételek mellett állami támogatást is nyújthatnak a vállalkozásoknak.

Intézkedések

A stratégiában foglalt célkitűzések elérése érdekében számos intézkedésre van szükség a különböző ágazatokban. Ebben a Bizottságnak (többek között a szennyezés forrásait célzó intézkedésekkel kapcsolatban a közlekedési ágazatokban, a kis tüzelőberendezések és a fűtőrendszerek tekintetében), valamint a tagállamoknak (többek között a légtisztító berendezésekkel kapcsolatban a mezőgazdasági ágazatban és a hajózásban) és a decentralizált hatóságoknak (a mobilitási tervekkel, a problémás területekkel és a szmogriadókkal kapcsolatban) is szerepet kell vállalniuk.

Végül: jobb szabályozás és a szabályozás minőségének javítása

Az Európai Unió helyesen teszi, hogy keményen dolgozik a „jobb szabályozás” biztosítása érdekében, miután a jogalkotáson még sok javítanivaló van. A tematikus stratégia és az ahhoz tartozó, a környezeti levegő minőségéről szóló irányelv a „jobb szabályozás” példája. Az előadó meghallgatta a nemzeti és helyi hatóságok, vállalatok és nem kormányzati szervezetek képviselőinek véleményét. Sok megbeszélés során felmerült az Európán belüli jogalkotás módjával kapcsolatos bizonyos fokú ingerültség. Elsősorban a megfelelő jogszabályok elmaradása és a középtávú bizonytalanság a visszatérő panasz. Ez a bizonytalanság a stratégiában felsorolt lehetséges intézkedések nyomán sem múlt el. Segítené a polgárokkal, a vállalatokkal és az alsóbb szintű hatóságokkal (amelyeknek az intézkedések jelentős részét végre kell hajtaniuk) folytatott kommunikációt, ha egyértelmű volna, hogy a levegő tisztasága tekintetében a Bizottság, a Tanács és a Parlament melyik ambíciószint mellett dönt, és milyen, a szennyezés forrásait célzó intézkedések várhatók és mikor. Az előadó ezért egy olyan intézményközi megállapodást javasol, amelyben a Bizottság, a Tanács és a Parlament meghatározná a felelősségeket és kötelezettségvállalásokat. Egy ilyen megállapodás hozzájárulna a „jogalkotás minőségének javításához”, és előmozdítaná a demokratikus

folyamatot.